

CONTEXTUALIZACIÓ DE LA RECERCA:

Convocatòria *Lluita contra la pobresa infantil i l'exclusió social-2016*. Obra Social 'la Caixa'

La recerca en curs es planteja en el marc del projecte *MIDONIU* posat en marxa el 2015 en el barri de s'Indioteria (Palma), en conveni amb la cooperativa Jovent i l'Associació XIAIF.

El projecte *MIDONIU* s'emmarca en la tipologia de serveis amb un caire preventiu, socio-educatiu i terapèutic adreçat a pares i mares d'infants de la primera infància (entre 0 i 4 anys), té com a finalitat promoure el vincle afectiu entre pares i fills amb famílies que viuen en contextos de vulnerabilitat o exclusió social. Els objectius del projecte són: crear un espai de seguretat per a l'aprenentatge de formes positives de parentalitat i afavorir el vincle entre els pares i fills per prevenir possibles disfuncions tant en el desenvolupament dels infants com en les relacions familiars.

El projecte inclou l'aplicació del programa PAFPI (Programa d'Acompanyament a Famílies en la Primera Infància) amb una intervenció grupal amb pares/mares i infants de 0 a 4 anys, iniciat l'any 2002 i que representa una experiència pionera en el treball amb famílies en risc psicosocial a la nostra comunitat autònoma. En el marc del programa es realitza també l'aplicació de la VIT (Video Intervention Therapy) que és una tècnica terapèutica que analitza les microinteraccions entre adults-infants a partir de videogravacions. (Downing, Bürgin, Reck, & Ziegenhain, 2008; Downing, Wortmann-Fleischer, von Eindiedel, Jordan & Reck, 2014).

MARC TEÒRIC:

La fonamentació teòrica de la qual parteix el programa PAFPI es basa, principalment, en les teories ecològica, sistèmica i del vincle afectiu (Bronfenbrenner, 1987; Bowlby, 1986; Minuchin, 1989).

Per a la identificació i avaluació de les capacitats parentals es fa servir el model de Barudy i Dantagnan (2005, 2010) que defineixen les competències parentals com el saber-fer o les capacitats pràctiques que tenen les mares i els pares per tenir cura, protegir i educar als seus fills i assegurar-los un desenvolupament suficientment sà.

Un dels pilars fonamentals del projecte és la teoria del vincle afectiu (Bowlby, 1969; Winnicott, 1967; Ainsworth, Blehar, Waters i Wall, 1978) que ens ofereix una visió dels contextos positius en la relació afectiva entre els pares i els seus fills. En aquest sentit es contempen les capacitats afavoridores d'aquest vincle: la qualitat del contacte, l'empatia, la capacitat d'oferir respostes sensibles, l'equilibri entre la proximitat i la distància... Per avaluar la qualitat de la interacció entre pares i fills s'utilitza el Model Dinàmic-Maduracional de Crittenden (1995) que avalua la capacitat de la sincronia diàdica.

OBJECTIUS DE LA RECERCA

1. Avaluar el procés d'implementació del projecte *Midoniu*
2. Comprovar que la qualitat del vincle i les competències parentals entre pares i fills millora després de l'aplicació del programa PAFPI i de la tècnica VIT

METODOLOGIA

El disseny de la recerca és un disseny descriptiu quasi-experimental pre-post.

La hipòtesi de partida és que les intervencions del programa afavoriran: la millora de la relació entre pares i fills, la competència i l'eficàcia parental percebuda, la reducció de l'estrés i el desenvolupament emocional de l'infant.

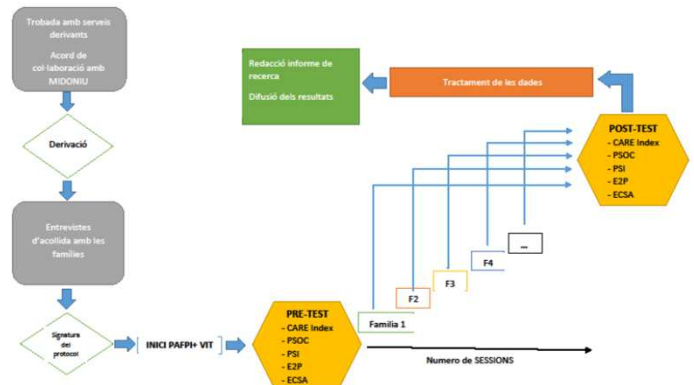
Mostra: Durant el curs 2016-17 varen participar 14 famílies amb factors de vulnerabilitat o en risc d'exclusió social, derivades principalment pels serveis socials, centres de salut d'atenció primària i equips d'atenció primerenca. Per fer la selecció de les famílies s'aplica l'adaptació de l'escala "Perfil de riesgo psicosocial de la familia" (Rodríguez, Camacho, Rodrigo, Martín i Maíquez, 2006) i una entrevista personal. En el curs 2017-18 el projecte s'ha iniciat en el mes de novembre.

El Projecte *Midoniu* es duu a terme durant 7 mesos amb 20 sessions setmanals de 2 h. de durada amb un grup estable que oscil·la entre 8/10 famílies i 3 professionals amb un perfil psico-pedagògic i clínic. Les sessions s'organitzen en dos moments diferenciats: un espai d'interacció lúdica de diada mare/pare-fill i el moment de reflexió grupal dels adults amb la aplicació de la tècnica terapèutica de la VIT a través de la qual visualitzen i analitzen seqüències d'interacció amb els seus fills enregistrades prèviament.

Disseny de la recerca: Un cop les famílies han donat el seu consentiment per a la participació en el projecte, es procedirà a l'avaluació pretractament per valorar el nivell de risc de cada família i establir la línia base. Posteriorment, cada família participarà en el programa durant el període de temps establert i en finalitzar aquest període es procedirà a l'avaluació post-tractament per avaluar els resultats de les intervencions del programa.

La previsió de la recerca és recollir les dades dels dos anys d'implementació aplicant els instruments seleccionats abans i després de la intervenció.

DISSENY DE LA RECERCA

REFERÈNCIES:

Bronfenbrenner, U. (1987). Family support: The quiet revolution. *American's family support programs*.
 Downing, G., Bürgin, D., Reck, C., & Ziegenhain, U. (2008). Interfaces between intersubjectivity and attachment: Three perspectives on a mother–infant inpatient case. *Infant Mental Health Journal*, 29(3), 278–295.
 Downing, G., Wortmann-Fleischer, S., von Eindiedel, R., Jordan, W., Reck, C. (2014): Video Intervention Therapy for Parents With Psychiatric Disturbance in: Brandt, K., Perry, B.D., Seligman, S., Tronick, E. (Ed.) *Infant and Early Childhood Mental Health*. New York: American Psychiatric Pub
 Bowlby, J. (1986). *Los vínculos afectivos: formación, desarrollo y pérdida*, Madrid: Morata.
 Minuchin, S. (1989). *Familias y terapia familiar*. México: Gedisa.
 Barudy, J., & Dantagnan, M. (2005). *Los buenos tratos a la infancia: parentalidad, apego y resiliencia*. Editorial Gedisa.
 Barudy, J., & Dantagnan, M. (2010). Guía para la evaluación de las competencias y la resiliencia parental. *Los desafíos invisibles de ser madre y padre*.
 Winnicott, D.W. (1967) *Realidad y juego*. Barcelona: Gedisa
 Ainsworth, M. D., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). Patterns of attachment: Assessed in the strange situation and at home.
 Crittenden, P. M. (1995). Attachment and psychopathology. *Attachment theory: Social, developmental, and clinical perspectives*, 367–406.
 Rodríguez, G., Camacho, J., Rodrigo, M. J., Martín, J. C., & Maíquez, M. L. (2006). Evaluación del riesgo psicosocial en familias usuarias de servicios sociales municipales. *Psicothema*, 18 (2).